

Смислотворчий горизонт еко-філософського витлумачення міського середовища дозволяє окреслити важливий пізнавальний контент освітній програм з урбаністики. Екофілософська позиція щодо людського буття як співбуття з природою дозволяє сформуванню навички артикуляції параметрів еко-збалансованого ландшафту міста. Екофілософська опція міського простору дозволяє проектувати новий тип еко-дизайну міста.

Список використаної літератури:

1. Фесенко Г. Г. Міський ландшафт у контексті екофілософії. *Актуальні проблеми філософії та соціології : наук.-практ. журн.* 2017. №16. С.138–141.
2. Naess A. Ecology, community, and lifestyle: outline of an ecosophy / transl. and ed. D. Rothenberg. – Cambridge: Cambridge University Press, 1989. – 130 p.
3. Фесенко Г. Г. Морфологія міських ландшафтів: культурфілософські інтерпретації: монографія. Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. 282 с.
4. Lynch K. Good city form. – Cambridge, London: MIT Press, 1984. – 514p.
5. McNHarg I. Design with Nature/ 25th Anniversary Edition. – Cambridge, London: MIT Press, 1995. – 208 p.

Фесенко Галина Григорівна

*доктор філософських наук, професор,
професор кафедри історії і культурології*

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Фесенко Тетяна Григорівна

*доктор технічних наук, професор,
професор кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих
технологій*

*Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО БУДІВЕЛЬНОГО ПРОЄКТУ В СИСТЕМІ МУНІЦИПАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

У фокусі сучасних муніципальних стратегій постають завдання щодо досягнення цілей сталого розвитку, визначених ООН на період 2015-2030 рр. (Sustainable Development Goals, SDGs) [1]. Водночас глобальні зміни навколишнього середовища додають більшої важливості SDGs, пов'язаних з екологією та охороною довкілля. Слід зазначити, що покращення навколишнього природного середовища відображено у п'яти SDGs (Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови; Ціль 12. Відповідальне споживання; Ціль 13. Захист планети; Ціль 14. . Захист та відновлення морських екосистем; Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші), а також наскрізно представлено в усіх глобальних цілях сталого розвитку.

Комісія ООН зі сталого розвитку проводить моніторинг та оцінку результативності країн у досягненні SDGs із використанням системи індикаторів. Екологічна сталість та екологічні загрози (Environmental Sustainability) вимірюється показниками: споживання енергії викопного палива; споживання відновлюваної енергії; викиди вуглекислого газу; площа лісових територій; відведення прісної води та виснаження природних ресурсів у відсотках до валового національного доходу; загрози довкіллю (рівень смертності, пов'язаних із забрудненням побутового та навколишнього повітря та небезпечною водою, санітарно-гігієнічними послугами); деградована земля та індекс Червоного списку природи Міжнародного союзу охорони природи.

У сучасних контекстах сталого розвитку екологія постає невід'ємною компонентою проєктного менеджменту як на глобальному, так і локальному рівнях [2-3]. Одним з обов'язкових елементів управлінської діяльності муніципалітетів є вирішення проблеми «поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ)». Відомо, що ТПВ є загрозою для природного середовища та здоров'я людини. Водночас, ТПВ, яке містить цінні компоненти, може стати новим ресурсом для промисловості. Наприклад, сміттєспалювальний завод «Шпіттелау» (м. Відень, Австрія)

використовується для централізованого теплопостачання більше 60 тисяч домашніх господарств.

У Харкові питання поводження з твердими побутовими відходами стали одним з напрямків проектної діяльності починаючи з 1978 року. Харківський інститут УкркомунНДІпроект розробив схему санітарного очищення і прибирання міста Харкова, згідно якої передбачалась організація планово-регулярної системи збору і вивезення відходів на існуючі тоді смітники, а також будівництво нових об'єктів. Зокрема планувалось будівництво сміттєспалювального, сміттєпереробних заводів, станцій перевантаження відходів, нового комплексу «Полігон ТПВ» тощо. У результаті був побудований лише сміттєспалювальний завод, який експлуатувався до 1992 року.

У роки незалежної України (1996-1997 р.р.) в Харкові було ініційовано новий проект як «невідкладна допомога». На той час, існуючий полігон у селищі Дергачі Харківської області був вже переповнений. Новий проект передбачав інженерне облаштування полігону, до що дозволило продовжити термін його експлуатації на 7 років.

Для забезпечення сталих стратегій щодо поводження з твердими побутовими відходами Харківська міська адміністрація ініціювала розробку комплексної програми «Розвитку системи поводження з ТПВ у м. Харкові» із використанням проектного підходу. Муніципальні проекти передбачали впровадження, крім технологічних, цілого комплексу організаційних, економічних, нормативно-правових, соціальних заходів. Високий інноваційно-технологічний рівень програми було підтверджено у 1999 році на Женевській виставці інвестиційних проектів, а Європейський банк реконструкції та розвитку погодився виступити фінансовим гарантом даної програми. Втім ця програма не була реалізована, оскільки депутати Харківської міської ради не ратифікували його.

Наступною спробою Харківського муніципалітету щодо розвитку системи поводження з ТПВ стало прийняття «Програми невідкладних

заходів для потреб м. Харкова у Писаренковому Яру Харківської області на у 2003–2007 рр.». У 2012 ініційовано (у 2016 розпочато реалізацію) проєкт «Нове будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії у м. Дергачі Харківської області».

Аналіз 30-ти річного досвіду ініціації та реалізації (або не реалізації) різних проєктів поводження з твердими побутовими відходами в Харкові показує, що виконання важливих екологічних проєктів від муніципалітетів використовувати спеціальні інструменти, методи, підходи [4]. Зокрема тих, що орієнтовані на врахування принципів сталого розвитку, міжнародні стандарти («Методологія сталого управління проєктами, GPM Global P5» [5], «Керівництво РМВОК Construction» [6-7] та ін.). Створення дієвої системи управління твердими побутовими відходами є одним із зобов'язань України в рамках Асоціації з Європейським Союзом.

Загалом запропонований фокус висвітлення питань щодо ініціації екологічних будівельних проєктів потребує спеціального поглибленого науково-практичного осмислення. Перспективною видається розробка інтеграційної матриці відстеження вимог до змісту екологічних будівельних проєктів, окресленими «вимогами до змісту», міжнародними стандартами проєктного менеджменту, показниками екологічної сталості та екологічних загроз. Муніципальні проєкти мають надавати пріоритети не просто змінам кількісних показників, а тим показникам, що покращують якість життя населення.

Список використаних джерел:

1. Цілі сталого розвитку 2016-2030. United Nations Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.
2. Fesenko, T., Shakhov, A., Fesenko, G., Bibik, N., Tupchenko, V. Modeling of customer-oriented Construction Project Management using the gender logic systems. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 2018, 1(3-91), pp. 50-59. doi:10.15587/1729-4061.2018.123124.

3. Фесенко Т.Г., Шахов А.В., Фесенко Г.Г. Гендерно-орієнтоване управління будівельними проектами: від теорії до практики. Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток: монографія. Харків, 2018. С. 245–258.

4. Фесенко Т.Г., Фесенко Г. Г. Інтеграція вимог «зеленого будівництва» у зміст проектів розвитку міських територій. Зелене будівництво: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Миколаїв: Видавець Торубара В.В., 2019. С. 52-53.

5. The GPM P5™ Standard for Sustainability in Project Management. Release 1.5.1. ©GPM Global 2014. 39 p.

6. A Guide to the project management body of knowledge (PMBOK® Guide). 6th ed. USA: Project Management Institute, 2017. 589 p.

7.A Guide to the project management body of knowledge Construction (PMBOK® Guide). USA: Project Management Institute, 2016. 489 p.

Гусятинська Наталія Альфредівна
Національний університет харчових технологій
Чорна Тетяна Миколаївна
Університет державної фіскальної служби України

ПИТНЕ ВОДОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Разом з країнами-членами ООН Україна приєдналася до глобального руху щодо забезпечення сталого розвитку. Підтримуючи глобальні цілі сталого розвитку (ЦСР), проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, та результати їх адаптації з урахуванням національної специфіки розвитку, наша держава взяла на себе зобов'язання щодо [2], дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року виступають головними орієнтирами на шляху впровадження реформ, спрямованих на